

DIALOG DE DUMINICĂ

Anul III, Nr. 55/31 iulie 2017

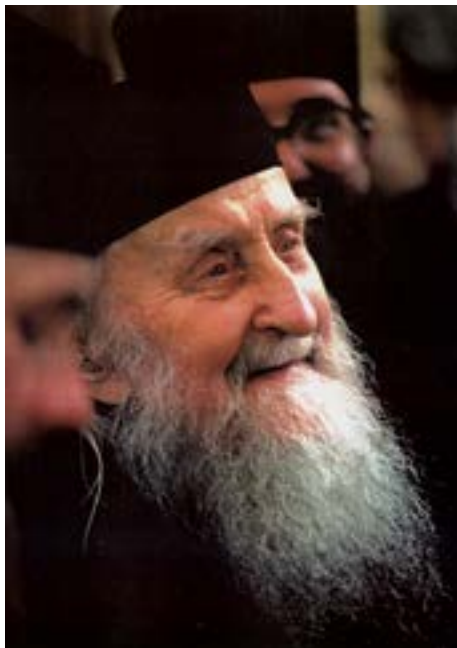
Foaie parohială lunară a bisericii ortodoxe
Pogorârea Sfântului Duh - Sfântul Nicolae
Militari - București

Cel mai mare păcat al zilelor noastre: lipsa credinței în Înviere

Deoarece femeile vremii noastre au pierdut această conștiință înaltă, au început să nască prunci după trup. Copiii noștri au devenit incapabili pentru credință. Adeseori le este greu să creadă că sunt chipul Dumnezeului celui veșnic.

Cel mai mare păcat al zilelor noastre constă în faptul că oamenii s-au afundat în deznădejde și nu mai cred în Înviere. Moartea omului este considerată de aceștia ca moartea cea din urmă, ca nimicire, în timp ce ea trebuie considerată drept clipa schimbării chipului existenței noastre, drept ziua nașterii noastre la viața cea mai înaltă, la plinătatea vieții ce aparține lui Dumnezeu. Cu adevărat Evanghelia spune: „Cel ce crede în Fiul are viață veșnică, iar cel ce nu ascultă de Fiul nu va vedea viața” (Ioan 3, 36). „Amin, amin, zic vouă: Cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în Cel ce M-a trimis are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci s-a mutat de la moarte la viață” (Ioan 5, 24). „Amin, amin zic vouă: Dacă cineva va păzi cuvântul Meu, nu va vedea moartea în veac” (Ioan 8, 51). Și expresii asemănătoare putem aduce din destul.

Adeseori aud de la oameni: – Cum și de ce se întâmplă toate acestea? Pentru ce majoritatea oamenilor și-au pierdut capacitatea de a crede? Oare, această nouă necredință nu este consecința vastei culturi, când ceea ce spune Sfânta Scriptură devine basm, vis irealizabil? Credința, capacitatea de a crede, nu depinde în primul rând de gradul de cultură al omului. Într-adevăr, observăm că în vremea noastră, în care se răspândește cultura, credința slăbește, în timp ce ar trebui de fapt să se întâmple contrariul. Adică, cu cât mai vaste devin cunoștințele omului, cu atât mai multe pricini are pentru a recunoaște

marea înțelepciune a creației lumii. Așadar, în ce constă rădăcina necredinței? Înainte de toate, se cuvine să spunem că subiectul acesta este în primul rând lucrarea părinților, a taților și a mamelor. Dacă părinții se comportă cu seriozitate față de faptul nașterii noului om, cu conștiința că pruncul născut poate fi cu adevărat „fiu al omului” după chipul Fiului Omului, adică al lui Hristos, atunci se pregătesc pentru această faptă nu așa cum de obicei se întâmplă ea. Iată un exemplu minunat: Zaharia și Elisabeta se rugau de multă vreme ca să li se dăruiască un fiu... Dar ce s-a întâmplat? „Și i s-a arătat Îngerul Domnului, stând de-a dreapta altarului tămâierii. Și văzându-l, Zaharia s-a tulburat și frică a căzut peste el. Iar Îngerul a zis către el: Nu te teme, Zaharia, pentru că rugăciunea ta a fost ascultată și Elisabeta, femeia ta, îți va naște un fiu și-l vei numi Ioan. Și bucurie și veselie vei avea și, de nașterea lui, mulți se vor bucura. Căci va fi mare

înaintea Domnului... și încă din pântecel maicii sale se va umple de Duhul Sfânt. Și pe mulți din fiii lui Israel îi va întoarce la Domnul Dumnezeu lor” (Luca. 1, 11-16).

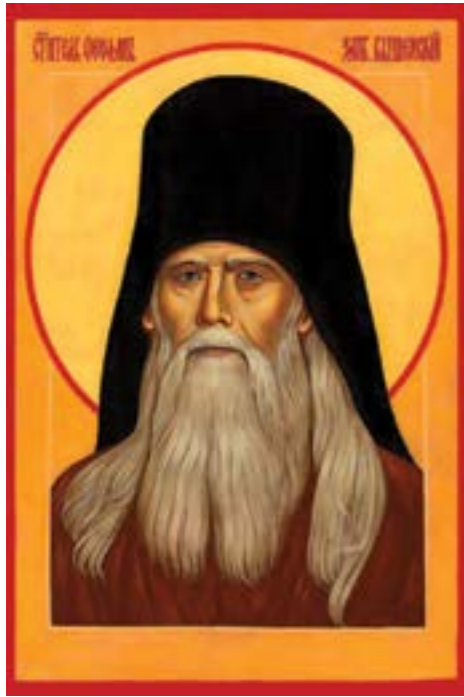
Vedem în continuare că Ioan, aflându-se încă în pântecel maicii sale, a cunoscut vizita Maicii lui Hristos și a săltat de bucurie, iar bucuria lui s-a transmis maicii sale. Atunci aceea s-a umplut de duh proorocesc. Altă pildă este proorocița Ana. Așa și acum, dacă tații și mamele ar naște copii, conștienți de marea însemnătate a acestei fapte, atunci copiii lor s-ar umple de Duhul Sfânt încă din pântecel maicilor lor, iar credința în Dumnezeu, Creatorul a toate, ca față de Părintele lor, ar deveni pentru ei firească și nici o știință nu ar putea să le clatine această credință, deoarece „cel ce se naște din Duh, duh este”.

Așadar, existența lui Dumnezeu și apropierea Lui de noi este un fapt evident pentru un astfel de suflet. Iar necredința celor erudiți sau a celor incultți va fi în ochii acestor fii ai lui Dumnezeu ca o simplă dovadă că oamenii aceștia nu s-au născut încă de sus, și tocmai din această pricină nu cred în Dumnezeu, pentru că sunt numai trup, născuți din trup. Însă ceea ce constituie o adevărată problemă pentru Biserică, pentru menirea ei, este cum să-i convingă pe oameni că sunt adevărați fii și fiice ai veșnicului Părinte; cum va arăta lumii posibilitatea unei alte vieți, asemenea vieții lui Hristos, sau cu cea a Prorocilor și a Sfinților. Biserica este datoare să aducă în lume nu numai credința în Înviere, ci și garanția pentru ea. Atunci va fi de prisos pretenția pentru oricare alte învățături moraliste.

Arhim. Sofronie Saharov, Taina vieții creștine, ed. Accent Print, Suceva 2014

Sfântul Teofan Zăvorâtul:

Pașii cercetării sufletului pentru Spovedanie

Pentru a ne cerceta, trebuie să ne îndreptăm atenția spre trei aspecte ale vieții noastre: (1) spre fapte – acțiuni unice, săvârșite într-un anumit moment, într-un anumit loc și în anumite circumstanțe; (2) spre dispozițiile inimii și inclinațiile caracteristice, ascunse în fapte; (3) la duhul general al vieții.

1. Faptele

Viața noastră întreaga consta într-o succesiune neîncetată de acțiuni: a gândurilor, a cuvintelor, a faptelor, care se succed și se gonesc unele pe altele. Nu exista posibilitatea de a cerceta toate aceste acțiuni – pe fiecare în particular – și de a preciza valoarea lor morală. N-o să puteți, niciodată, chiar dacă doriți, să alegeți și să judecați acțiunile pe care le săvârșiți într-o singură zi. Omul este o ființă complexă. Câte fapte gândesc și reface de dimineață până seara! Câte face de la o spovedanie la alta! Cum, dar, să fie?

Nu exista posibilitatea de a alege și de a judeca toate în parte. Noi avem un paznic neadormit – conștiința. Ea nu permite nimic dintre cele rele; oricât ați spune că nu e nimic și că toate trec, ea nu va înceta să repete: „este păcat, este păcat”.

Iată primul sfat: ascultați-vă conștiința și toate acele fapte pe care ea le demasca,

recunoașteți-le greșite și, fără a le găsi scuze, pregătiți-vă să le spovediți. Acest lucru poate fi numit primul și cel mai important, anume să mărturisești că ești cu adevărat vinovat de ceea ce conștiința demască, cu dorința de a-l evita pe viitor – și ar fi de ajuns dacă am putea fi convinși că însăși conștiința este, în toate, perfectă. Dar, de multe ori, pe unele le uită, din cauza confuziei, pe altele – din cauza vechimii, iar pe altele nu le socotește păcate – din neștiință sau necunoaștință celor trebuincioase.

În acest moment, în ajutorul conștiinței vin poruncile lui Dumnezeu expuse de Cuvântul Lui, pe care, cercetându-le, să ne întrebăm dacă n-am făcut ceva contrar acestor porunci. Astfel, ne amintim multe lucruri de care am uitat și altele ni se arată într-o altă lumină decât le vedeam înainte.

Cuvântul Domnului este asemănător unei oglinzi. La fel cum, uitându-ne în oglindă, vedem unde este vreo pată sau vreun fir de praf, pe față sau pe haină, la fel și sufletul, citind Cuvântul lui Dumnezeu și cercetând poruncile scrise, nu poate să nu vadă dacă conștiința împlinește sau nu acele porunci: conștiința, astfel luminată de Cuvântul Dumnezeului Celui viu, îi va arăta sufletului, fără ipocrizie, acest lucru.

Iată care este al doilea sfat: căutați poruncile și vedeți dacă le urmați. Faceți așa cu fiecare poruncă și observați ce fapte ați săvârșit împotriva fiecăreia. Cu această metodă, o să judecați mai amănunțit toate faptele săvârșite de dumneavoastră. Cum, însă, este mai ușor să facem acest lucru? Ați citit Catehismul? Acolo, fiecare poruncă este tâlcuită și se arată ce fapte bune se fac, urmând poruncile, și ce nu trebuie să facem. Căutați cartea și, cu ajutorul ei, cercetați toate faptele dumneavoastră.

2. Dispozițiile inimii

Cel de-al doilea aspect al vieții – atracțiile sau inclinațiile și dispozițiile inimii. Faptele nu pot oferi o informație completă despre fiecare. Trebuie să cercetezi mai mult pentru a vedea cum îți este inima – și trebuie să dai o atenție deosebită acestui lu-

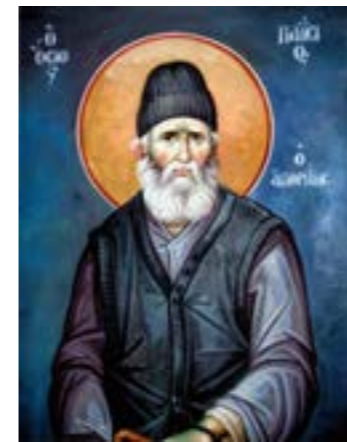
cru mai mult decât faptelor. Se întâmplă, de exemplu, ca cineva să fie neînduplecat (nu ajută pe nimeni) din întâmplare, chiar dacă are o inimă milostivă. Dar exista un altul care nu dă, dar nu din întâmplare, ci pentru că suferă de zgârcenie. La prima vedere, aceste fapte sunt asemănătoare, dar după starea interioară a fiecăruia, între aceste două persoane exista o mare diferență. Faptele sunt unice, în acest loc și în acest moment, dar dispoziția ne arată inclinația permanentă a inimii, prin care se determină caracterul și firea omului ca izvor al tuturor faptelor sale și direcție a faptelor lui. Cele bune se numesc făcătoare de bine, iar cele rele – defecte, deprinderi vicioase și patimi.

Fericirile Mântuitorului Hristos ne arată dispozițiile inimii pe care trebuie să le aibă un adevărat creștin, anume: smerenie, mâhnire, blândețe, dreptate și iubire de adevăr, milostivire, inimă curată, iubire de pace și răbdare. Sfântul Apostol Pavel prezintă următoarele dispoziții bune ale inimii ca roade ale Duhului Sfânt: dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea, curăția (Galateni 5:22-23). Iar, în alt loc: „Îmbrăcați-vă, dar, ca aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și prea iubiți, cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, cu blândețe, cu îndelungă-răbdare, îngăduindu-vă unii pe alții și iertând unii altora, dacă are cineva vreo plângere împotriva cuiva; după cum și Hristos v-a iertat vouă, așa să iertați și voi. Iar peste toate acestea, îmbrăcați-vă întru dragoste, care este legătura desăvârșirii. Și pacea lui Hristos, întru care ați fost chemați, ca să fiți un singur trup, să stăpânească în inimile voastre; și fiți mulțumitori” (Col 3,12-15).

Contrare acestora, sunt defectele sau patimile – izvoarele tuturor faptelor rele, care ne distrug. Cele mai importante sunt: mândria, îngâmfarea, lăcomia, necumpătarea, mânia, ura, invidia, lenea, desfrânarea, deznădăjduirea. Apostolul spune și despre acestea: creștinul nu numai că nu trebuie să le aibă, ci nici pomeneală de ele printre creștini: „Nici să se pomenească între voi” (Efes 5,3).

Vedeți câtă strictețe! Așa că binevoii să cercetați dacă nu există vreo inclinație rea sau vreo patimă. Câte un pic există la fiecare, dar acestea nu sunt înrădăcinate și permanente. Fiecare, însă, are o patimă mare, în jurul căreia se dezvoltă celelalte. Iar pe aceasta să o căutați cu înverșunare. Chiar dacă ea nu este evidentă, urmările ei pot fi evidente, dacă se cercetează. Găsiți-o pe aceasta, grupați-le și pe celelalte, văzând care dintre ele îi este cea mai apropiată sau cea mai îndepărtată. Așa, o să înțelegeți structura inimii dumneavoastră. Ce dobândire prețioasă! Pentru că, în momentul în care ați decis să vă curățați de patimi și de predispozițiile rele, o să știți exact spre ce se vor îndrepta loviturile și eforturile, anume – spre patima principală. Când scăpați de aceasta, celelalte patimi vor dispărea de la sine; ca într-un război: distrugând principalele forte ale inamicului, nu ne rămâne decât să le alungăm pe celelalte, iar acest lucru se face fără prea mult efort. Faptele pot fi îndreptate

Sfaturi pentru mântuire de la Sf. Cuv. Paisie Aghiritul (12 iulie)

- *Limitați-vă nevoile materiale pentru că acestea creează poveri înfricoșătoare și neliniști.*
- *Nu râvniți la oamenii care au bani, confort, slavă și putere, ci la cei care trăiesc în virtute, înțelepciune și dreaptă credință.*
- *Nu cereți de la Dumnezeu lucruri care întăresc numai trupul, ci cereți, în primul rând, ceea ce este bun și folositor pentru suflet.*
- *Schimbați-vă viața, descoperiți sensul vieții, câștigați timpul pe care l-ați pierdut în călătoria voastră de până acum pe acest pământ.*
- *Nu vă încredeți în cugetul oamenilor lumesci.*
- *Vindecați-vă de bolile care domină în viața oamenilor care nu au învățat să postească, să se înfrâneze, să se roage și să nădăjduiască.*
- *Nu deznădăjduiți, Dumnezeu este pretutindeni și îl iubește pe om.*
- *Tăiați orice relație cu răul, trăiți liber, în acord cu voia lui Dumnezeu.*
- *Arătați-vă credința și prin faptele dragostei față de aproapele.*
- *Hotărâți-vă, ce vreți mai mult: să plăceți lumii sau să vă întoarceți lângă Dumnezeu.*
- *Aproape toate problemele încep de la gură (de la felul în care vorbești,*

cu ușurință. Nu le înfăptuiești – și asta-i tot. Însă, inima nu poate fi stăpânită și îndreptată dintr-odată. Este nevoie de luptă. În luptă, însă, dacă nu știi încotro trebuie să îndrepti atacul, poți să ajungi la capătul puterilor, luptând fără sens – și, astfel, să nu ai nici un rezultat. Osteniți-vă, dar!

3. Duhul vieții

Cel de-al treilea aspect al vieții este duhul vieții. Acesta este cel mai important și cel mai înțelept lucru. Duhul rău este atât de viclan și reușește atât de bine să se ascundă sub masca bunătății și a oportunității, încât este nevoie de cea mai atentă vedere duhovnicească, pentru a fi detectat. Iar duhul bun este evident, pentru că este unic și sporadic, anume, faptul de a trăi pentru Dumnezeu, renunțând la toate. Duhul opus acestuia este a trăi doar pentru sine (egoism). Acesta are, mai mereu, dacă nu întotdeauna, o direcție secundară – a trăi pentru lume. Să presupunem că, dacă a trăi pentru cineva înseamnă duhul vieții, n-o să vă fie greu să descoperiți duhul vieții dumneavoastră, realizând pentru ce trăiți sau pentru cine ați dori să trăiți, spre ce se avânta inima, cui doriți să închinați întreaga viață. După calitățile inclinațiilor pe care le aveți, să descoperiți care este duhul vieții dumneavoastră, chiar dacă acesta nu este decât un puișor fără putere. Cel care trăiește pentru Dumnezeu are duhul fricii de Dumnezeu, străduin-

du-se să facă cele plăcute Unicului Dumnezeu. Cel care trăiește pentru sine are duhul autosatisfacției, egoist, îngâmfat sau trupesc. Cel care trăiește pentru lume are duhul iubirii de lume sau al deșertăciunii. În funcție de aceste trăsături, aflați ce duh respira în sufletul dumneavoastră. Știți acum ce trebuie să faceți – așa că înfăptuiți-le. La prima vedere, pare un lucru grandios, dar, în esență, el este simplu și ușor. Rugându-vă lui Dumnezeu, puteți să le descoperiți pe toate, într-o singură seară. Nu trebuie să mergeți peste mări, pentru a cerceta ce este în sufletul dumneavoastră. Dar nu lăsați acest lucru pentru seară după care urmează să vă spovediți. Faceți-l acum, la începutul postului. Aflați toate, puțin câte puțin, cu temeinicie și precizie. O să vă fie greu, dar, dacă o să începeți să trăiți urmând inclinația duhului dumneavoastră bun, însăși viața o să vă conducă la o completă cunoaștere de sine. Din ce cauză credeți că, în mare măsură, nu ne cunoaștem? Pentru că trăim de mântuială.

Sfântul Teofan Zăvorâtul, Viața duhovnicească și cum o putem dobândi, Editura Evrika.

Anafora - semnificații teologice

Mulțumirea și lauda adusă lui Dumnezeu continuă prin cântarea cea adusă de Serafimi în ceruri pururea, adică „Sfânt, sfânt, sfânt Domnul Savaot...” împletită cu lauda cea pământească, ce o cântau cetele omenesti, cu ramuri în mâini, la Intrarea Domnului Iisus în Ierusalim, adică „Osana, binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului...”, preamărindu-se astfel Sfânta Treime, cei de sus cântând împreună cu cei de pe pământ, Biserica cerească unindu-se cu Biserica pământească.

Imediat după rostirea mărturisirii de credință, adică a Crezului, preotul îi îndeamnă pe toți credincioșii să își îndrepte gândurile numai către cele sfinte, pentru a primi cu demnitate și cu inima curată momentul următor, intonând cu glas tare: „Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte, Sfânta Jertfă cu pace să o aducem!”. „A sta bine”, după cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur, nu înseamnă altceva decât „a sta așa, precum se cuvine omului să stea înaintea lui Dumnezeu, cu frică, cu cutremur, cu minte trează și veghetoare”.

La această provocare solemnă, credincioșii, împreună cu strana, răspund prin cuvintele „Mila păcii, jertfa laudei”, ceea ce înseamnă că sfânta jertfa este pentru toți cea mai

mare milostivire din partea lui Dumnezeu, Care S-a împăcat cu neamul omenesc prin jertfa de pe Crucea a Unicului Său Fiu, iar noi ridicăm ca jertfă nesângeroasă lauda și preamărirea numelui Celui Prea Sfânt al lui Dumnezeu.

După ce preotul a deșteptat inimile credincioșilor astfel, îi binecuvintează și îi cheamă să își ridice sentimentele și cugetele de la cele pământești la cele cerești și la Cel ce S-a întrupat, S-a răstignit, a murit și a înviat pentru mântuirea noastră, prin intonarea cuvintelor „Sus să avem inimile”. La acestea, noi, credincioșii, răspundem prin „Avem către Domnul”, prin acestea mărturisind că am înălțat inimile noastre acolo unde este prietenul nostru cel mai bun, Hristos, unde Acesta stă de-a dreapta Tatălui Ceresc.

Preotul și credincioșii aflați în comuniune profundă cu Dumnezeu, încep a aduce lauda și mulțumirea pentru Sfânta Euharistie instituită de Însuși Domnul Hristos. În timp ce strana intonează cântarea „Cu vrednicie și cu dreptate”, preotul citește în taină, cu toată cucernicia și fără a se grăbi, anafora sau marea rugăciune a Sfintei Jertfe („Cu vrednicie și cu dreptate este a cânta Ție, a Te binecuvânta...”). Marele Arhiepiscop, Iisus Hristos, la instituirea Sfintei Taine a Euharistiei, a mulțumit lui Dumnezeu Tatăl. Astfel și preotul, urmându-L, înainte de marea sfințire a darurilor, preamărește în anafora deplinătățile cele din veșnicie ale Tatălui Ceresc, ale Fiului Său și ale Sfântului Duh,

mulțumind că ne-a adus pe noi din neființă la ființă, iar căzând noi în păcat nu ne-a părăsit, ci ne-a ridicat iarăși și ne-a dăruit Împărăția cea veșnică.

Mulțumirea și lauda adusă lui Dumnezeu continuă prin cântarea cea adusă de Serafimi în ceruri pururea, adică „Sfânt, sfânt, sfânt Domnul Savaot...” împletită cu lauda cea pământească, ce o cântau cetele omenesti, cu ramuri în mâini, la Intrarea Domnului Iisus în Ierusalim, adică „Osana, binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului...”, preamărindu-se astfel Sfânta Treime, cei de sus cântând împreună cu cei de pe pământ, Biserica cerească unindu-se cu Biserica pământească.

În centrul Rugăciunii celei mari a Sfintei Jertfe este nucleul Sfintei Liturghii, cel mai mare act liturgic, anume momentul prefacerii din pâine și vin în Trupul și Sângele Mântuitorului, numit Epicleză. Epicleza este prefacerea pâinii euharistice în Trupul lui Dumnezeu și actul de schimbare a firii create prin har pentru a intra în eonul veșniciei lui Dumnezeu prin Jertfa cea fără de prihană și unică a Fiului Lui. Epicleza este o realitate treimică, pentru că este rugăciunea Bisericii întregi, cerească și pământească, către Dumnezeu Tatăl, pentru ca EL să trimită pe Duhul Sfânt care sfințește Darurile euharistice, care devin astfel Trupul și Sângele Mielului lui Dumnezeu, Hristos.

Sursa: Doxologia.ro

Cuvânt

Ce rost are să postim ?

Un frate l-a întrebat pe Avva Moise:

- Ce fac posturile și ce rost au privegherile?

Bătrânul îi răspunse, zicând:

- Acestea fac sufletul smerit, pentru că este scris: „Uită-te la smerenia mea și la osteneala mea și iartă-mi toate păcatele.” (Psalm 24, 19) Dacă sufletul dă asemenea roade, și Dumnezeu se apleacă spre el, datorită lor.

